

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΟΡΑΙΟΣ ΙΠΠΟΤΗΣ

ΛΑΓΚΑΡΝΤΕΡ

ΤΟΥ ΠΟΛ ΦΕΒΑΛ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — Στόν πύργο τού μαρκησιού Κάουλου - Ταρρίνης φιλοξενείται ὁ Φίλιππος τῆς Μάντουας, πρίγκηψ τῆς Γκονζάγκας, τὸν ὁποῖον ὁ πυργωσπότης πρόκειται νὰ παντρήσῃ μετὰ τὴν κόρη του Αὐγῆ. Μὰ ἡ Αὐγὴ ἔχει πατρειυτὴ μυστικὰ πρὸ τετραετίας μετὰ τὸν δούκα Φίλιππο τὸ Νεβέρ, φίλο σπενὸ τὸν πρίγκηπος τῆς Γκονζάγκας, μετὰ τὸν ὁποῖον ἔχει ἀποκτήσει καὶ παιδί. Ὁ πρίγκηψ τῆς Γκονζάγκας, ὁ ὁποῖος τὸ ξέρει αὐτό, ἔχει ἀναθέσει στὸν ἑμισπὸ τὸν Πεύρδ νὰ συγκεντρώσῃ τοὺς καλύτερους σπαθιστὰς τῆς Γαλλίας γιὰ νὰ δολοφονήσῃ τὸν Νεβέρ, γιὰτὶ ἔτσι, ἔκτος τῶν ἄλλων, θὰ τὸ κληρονομήσῃ, ἐπειδὴ εἶνε ἐξάδελφος του. Ὅλοι οἱ σπαθιστὰὶ θρίασκονται συγκεντρωμένοι σ' ἕνα πανδοχεῖο, κοντὰ στὸν πύργο, κ' ἐκεῖ συζητοῦν γιὰ τὸν θρυλικὸ ἱππότη Λαγκαρντέρ, ἕνας δὲ ἀπ' αὐτούς, ὁ Κοκαρντάς, τοὺς διηγεῖται τὴν ἱστορία τοῦ Λαγκαρντέρ. Σὲ λίγο φτάνει στὸ πανδοχεῖο κ' ἕνας ἄμιλος ἀπὸ ὄχτὸ ἐβελοντὲς τοῦ βασιλέως, τῶν ὁποίων ἀρχηγὸς εἶνε ὁ Λαγκαρντέρ. Γίνεται τότε μιά παρεξήγησις καὶ οἱ ἐβελοντὰὶ κ' οἱ σπαθιστὰὶ ἔρχονται στὰ χέρια, μὰ οἱ τελευταῖοι ὑποχωροῦν μόλις μαθαίνουν ὅτι οἱ ἀντίπαλοί τους εἶνε ἄνθρωποι τοῦ Λαγκαρντέρ κ' ἔτσι συμφιλιώνονται καὶ συνεχίζουν τὸ γλέντι τους μαζὶ. Τέλος ἐμφανίζεται κ' ὁ Λαγκαρντέρ ὁ ἴδιος, ὄφραϊος, λεβέντης, ὑπέροχος. Μὰ μόλις μαθαίνει ὅτι οἱ σπαθιστὰὶ θρίασκονται ἐκεῖ γιὰ νὰ δολοφονήσῃ τὸν Πεύρδ, τοὺς ἐπάγει κατὰ κακὸς καὶ φεύγοντας ἀπ' τὸ πανδοχεῖο πηγαίνει πρὸς τὸν πύργο. Ἐκεῖ βλέπει τὸν Πεύρδ κ' ἕναν ἄλλο ἄντρα νὰ τὸν πλησιάζουν. Μὲτ' ὅσο σκοτάδι ὁ Πεύρδ ἐξεγλιέται, ὑποθέτει πὸς ὁ Λαγκαρντέρ εἶν' ἕνας ἀπ' τοὺς σπαθιστὰς, ὁ Σαλιτάνι, καὶ τὸν φωνάζει κοντὰ του. Τοῦ ἀναθέτει τότε νὰ παρουσιάσῃ μὲς τὸ σκοτάδι ὡς Νεβέρ στὴν Αὐγὴ καὶ νὰ τᾶρη τὸ παιδί της. Ὁ Λαγκαρντέρ παίρνει πράγματι τὸ παιδί, μὰ γιὰ νὰ τὸ σώσῃ, Σὲ λίγο φτάνει ἔξω ἀπ' τὸν πύργο κ' ὁ δούκ' τὸ Νεβέρ, ὁ ὁποῖος τὰ χάνει, βλέποντας τὴν κόρη του μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Λαγκαρντέρ. Μὰ ὁ Λαγκαρντέρ τοῦ ἐξηγεῖ τὰ πάντα κ' οἱ δύο ἄνδρες γίνονται φίλοι. Σὲ λίγο δὲ ἐνωμένοι ἀποκρούουν τὴν ἐπιθεσίαν τῶν σπαθιστῶν. Μὰ ἐνῶ θριαμβεύουν, ἔξαφνα ὁ πρίγκηψ τῆς Γκονζάγκας γλιστράει ὑποκλὰ στὸ σκοτάδι, καὶ δολοφονεῖ τὸν Νεβέρ, βυθίζοντας του τὸ σπαθὶ στὴν ράχη του. Ὁ Λαγκαρντέρ μένει μόνος, μὰ κατορθώνει νὰ ἐφεύγῃ ἀπὸ τοὺς δολοφόνους, παίρνοντας μαζί του καὶ τὴν κόρη τοῦ Νεβέρ. Δεκα ἕνητά χρόνια περνοῦν κ' ὁ Γκονζάγκας, ὁ ὁποῖος παντρεύτηκε τὴν Αὐγὴ, μεταβάλλει τὸ μέγαρό του στὸ Πάρισι σ' ἕνα εἶδος ἐμπορικῶν χρηματιστηρίων. Μία μέρα λοιπὸν δύο ἄγνωστοὶ εἰσχωροῦν σ' αὐτό, ἀνάμεσα στὸ ἄλλο πλήθος.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Οἱ δύο παλληκαράδες, προχωρώντας καθένας χωριστὰ, περδεύθηκαν σὲ λίγο μέσα στὸ πλήθος, ὁ πρῶτος σπρώχνοντας μετὰ τοὺς ἄκωνες χωρὶς πολλὰ διατυπώσεις κ' ὁ δευτέρος γλιστρούσας μετὰ ἐπιτηδεύματα γάτου ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς ὄμιλους. Ἐφτασαν σχεδὸν συγχρόνως στὴν εἰσοδο τοῦ μεγάρου καὶ τότε, καθὼς ἀντιφύσαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ἕνα διπλὸ ἐπιφώνημα ξέφυγε ἀπ' τὰ χεῖλη τους :

— Πασπονιά !
— Κοκαρντάς ! !

Καὶ ἔπασαν ὁ ἕνας στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου. Ἡ συγκίνησίς τους ἦταν εἰλιζονιῆς καὶ βαθειά.

Ἔπειτα ἀπὸ πέντε λεπτὰ τριφερόν διασχίσαν, ὁ Κοκαρντάς φώναξε :

— Φτάνει πειά ! Μίλα, ἀδελφε Πασπονιά, γιὰ ν' ἀκούσω λίγο τὴ φωνὴ σου ! !

— Σὲ ξαναβλέπω, Κοκαρντάς, ἔπειτα ἀπὸ δεκαεφέντα χρόνια ! ψιθύρισε ὁ Πασπονιά, σκουπίζοντας τὰ δακρυσμένα μάτια του μετὰ τὸ μαντίκι του.

— Ντροπὴ ! τὸν ἐπετίμησε ὁ Κοκαρντάς. Δὲν ἔχεις μαντίλι ! !

— Θα μὸν τὸ ἔκλεψαν σ' αὐτὸ τὸ συνωστισμό...

Ὁ Κοκαρντάς ἔβαλε τὸ χεῖρ του στὴν τσέπη του γιὰ νὰ βγάλῃ τὸ δικὸ του μαντίλι, μὰ, φυσικὰ, δὲν βρέθηκε τίποτε.

Διάβωσε ! φώναξε μετὰ ἕρος ἀναναχτισμένο. Πάει ! Μοῦ τὸ κλέψαν ! ! Ὁ κόσμος εἶνε γεμά-

τος λοπαδοῦτες ! ! Ἀδελφε μου, δεκαεφέντα χρόνια ἔχωμε νὰ ἰδοθῶμε ! ! Μὰ δὲν μοῦ λές, περιστέρι μου, τί ἀπόγινες ἔπειτ' ἀπ' αὐτὴ τὴ βρομοδουλειά ;

— Ἐπειτ' ἀπ' τὴ βρομοδουλειὰ τῆς τάφρου τοῦ πύργου τοῦ Κάουλου, ρώτησε ὁ Πασπονιά, χαμηλώνοντας χωρὶς νὰ θέλῃ τὴ φωνὴ του. Ὁ ! ἄς μὴ μιλάμε γι' αὐτὴ... Ἀπὸ τότε, ἔχω πάντα ιπποστὰ μου τὰ φλογισμένα βλέμματα τοῦ Μικροῦ Παρισίου... Μὲ καταδιώζουν σάν ἐφιάλτης. .

— Πειτόσαν, ἀλήθεια, ἀστρατές τὰ μάτια του ἐκεῖνη τὴ νύχτα ! Τὸ ἴδιο καὶ τὸ σταθὶ του ! !

— Ἐκανε θαύματα ! ! Ὅζωτ' ἀπὸ τοὺς δικούς μας οσοτόδησαν ! !

— Χωρὶς νὰ λογαριάζομε καὶ τοὺς πληγωμένους...

— Ἀ ! μὰ τὸν Θεό ! ! Σκόρπισε βροχὴ ἀπὸ σπαθιὲς γύρω του ὁ ὄφραϊος μας Λαγκαρντέρ... Ποτέ μου δὲν ἔβγα δη τέτοιο ὑπέροχο θέαμα...

— Ἐμένα μὸν ἐρχεται νὰ τρελλαθῶ ὅσο σέβεται ὅτι δὲν φροθίζαμε τίμα ἀπέναντί του ἐκεῖνο τὸ βράδυ ! μουμολοῦσε ὁ Κοκαρντάς ἄς πετούσαμε κατάνοτρα σ' αὐτὸ τὸ βρομο-Πεύρδ τὰ λεφτὰ του καὶ λωβιάναμε τὸ μέρος τοῦ Λαγκαρντέρ, ὁ Νεβέρ δὲν θὰ σποτουόταν ! !

— Νά, ἔφραξε νὰ τὸ κάνομε αὐτό ! ! ἐπεδοξίμασε κ' ὁ Πασπονιά.

— Δὲν ἦταν ἀρετὸ τὸ ὅτι βάλαμε ζουμπὰ στὴν αἰχμὴ τῶν σπαθίων μας ! ! Ἐφραξε νὰ ὑπερασπίσομε τὸ Λαγκαρντέρ, τὸν πολυαγαπημένο μας μαθητὴ ! !

— Τὸ δασκαλιὸ μας ! ! ἐφόρθεσε ὁ Πασπονιά, ἀποκαλυπτόμενος μετὰ σεβασίῳ.

Ὁ Κοκαρντάς τοῦ ἔφαξε τὸ χεῖρ κ' ἔμειναν γιὰ μιά στιγμὴ κ' οἱ δύο σιωπηλοί...

— Ὅ,τι ἔγινε ἔγινε ! εἶπε τέλος ὁ Κοκαρντάς. Δὲν ξέρω πὸς τὰ κατὰφρες ἐπὶ ἀπὸ τότε. μὰ ἐμένα αὐτὴ ἡ ἱστορία δὲν μοῦ ἔφερε εὐτυχία. Ὅταν μὰς ἐπετέθησαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Καρρίτζ μετὰ τὴν κοραϊκὴν τους, ἐγὼ μὰζὶ μετὰ ἄλλους σιντοφόρους μας κατέβηκα μέσα στὸν πύργο τοῦ Κάουλου. Ἐσὺ εἶχες ἐξαφανιστῆ... Μὰ τὴν ἄλλη μέρα μόλις ὁ Πεύρδ, ἀπὸ τὴν κρατήρη τῆς ὑποσχέσεώς του, μὰς ἔδωσε, μετὰ τὴν πρόφρασι ὅτι ἡ παρουσία μας ἐκεῖ θὰ προκαλοῦσε ὑποψίες... Τότε κ' ἐγὼ ἔφυγα καὶ, περνώντας τὰ σύνορα, πῆγα στὴν Ἰσπανία... Στὸ δρόμο ροτοῦσα παντοῦ γιὰ σένα, μὰ δὲν κατόρθωσα νὰ μάθω τίποτε... Γιὰ νὰ μὴ σοῦ τὰ πολυλογώ, κατὰ τὰ χρόνια τοῦ χωρισμοῦ μας, γύρισα ὅλη τὴν Ἰσπανία ἀπὸ πόλι σὲ πόλι κ' ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριό... Στὸ τέλος ἔνοιωσα μ' ἀκατανίκητη νοσταλγία γιὰ τὴν Γαλλία, καὶ ξαναγύρισα μετὰ τὴς τσέπες ἀδειανές... Αὐτὴ εἶνε ἡ ἱστορία μου, πιστοῦνι μου ! Πές μου τώρα καὶ τὴ δική σου...

— Ἐμένα, εἶπε ὁ Πασπονιά, μετὰ διώξαν ἐπὶ δύο ὄρες οἱ καθιλάρηδες τοῦ Καρρίτζ, μὰ στὸ τέλος κατόρθωσα νὰ τοὺς ξεφυγῶ... Γιὰ μὰ στιγμὴ, μοῦ ἤθελε ἡ ἰδέα νὰ πάω κ' ἐγὼ στὴν Ἰσπα-

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Ὁραῖος ἱππότης Λαγκαρντέρ» Πῶλ Φεβάλ, πατήρ.

νά, μά συνάντησα στο δρόμο μου ένα βενεδικτινό καλόγερο, ό ό ποιος. Βλέποντας τό κακομοίριο ύφρος μου, με πήρε στην ύπηρεια του... Πήγαινε στο Ρήνο, όπου βρισκόταν τό μοναστήρι του γεμάτο χρήματα, τά όποια είχε συγκεντρώσει από έράνοις σε διάφορες κοινότητες... Μά εγώ μά νύχτα του πήρα τά χρήματα κ' έβανα φτερά για τή Γερμανία... Μά τί τά θέλεις; "Εμπλεξα με τή γυναίκα ενός Ξενοδόχου στο Μόναχο κ' αυτή μου έφαγε όλα τά δουλάρια του καλόγερου, ως τό τελευταίο... "Α! Κοζαρντάς, γενναίε μου σύντροφε, γιατί νά έξω τή δυστυχία ν' άρέσω στις γυναίκες;.. Χωρίς αυτές, θά μπορούσα με τά λεφτά του καλόγερου νά περάσω τά γεράματα μου!.. "Αχ, τά πάθη!.. Αλλά μάς καταστρέφουν!.. Κατόπιν άπένταρος τριγύρσις σ' όλη τή Γερμανία, ως ό του, όπως συνέβη και με σένα, νοστάλγησα τή Γαλλία και Ξαναγύρσις..."

—Μά δεν μου λέεις, παρατήρησε ό Κοζαρντάς, μονάχα ή νοστάλγια σ' έκανε νά Ξαναγυρήςεις σ' αυτή;..

—Κ' έσένα;.. ρώτησε ό Πασπουάλ άντί ν' άπαντήση.

—Ο Κοζαρντάς χαμήλωσε τό κεφάλι του και έλεε :

—Γιά νά είμαι ειλικρινής, θά σου άπαντήσω ότι δεν Ξαναγύρσις στη Γαλλία μονάχα από νοστάλγια. Μιά βραδεία, σε κάποιο δρόμο της Βαρκελώνης, βρήθκα Ξεναγνα άντιμέτωπος... μαντεύεις με ποιόν;

—Ναί, ναί, τό μαντεύω! άπάντησε ό Πασπουάλ. Βρήθρες άντιμέτωπος με τό Λαγκαρντέο! Κ' έμένα μά παρόμοια συνάντησ' ή έκανε νά έγχαταλείνω γρήγορα τις Βουξέλλες!..

— Μόλις τόν είδα, φίλε μου, ξεκοιλούθησε ό Κοζαρντάς, κατάλαβα ότι έπρεπε νά αλλάξω τό ταχύτρο άέρα!.. Δεν είναι, διάβολε, τροπή τό ότι ξεφυγα μπροστά στο Λαγκαρντέο!..

— Δεν ξεφω άν αυτό εινε τροπή, μά αυτό ύπαγορεύει ή στοιχειώδης σφοδρόσην... Ξέρεις τί έπαθαν οι άλλοι σύντροφοί μας που τόλμησαν να τά βάλουν μαζί του μέσα στην κάφο του πύργου του Κάλλους;

— Ναί, ναί, ξεφω, άπάντησε με φωνή που έτρεμε λίγο ό Κοζαρντάς. Ο Λαγκαρντέο μάς τό έλεε έκείνο τό βράδυ : Θά πεθάνετε όλοι άν' τό χέρι μου!..

— Τό έλεε κ' άρχισε νά τό κάη... Είμαστε ένένα έκείνο τό βράδυ, μαζί με τόν καπετάν Λορραίν, τόν άρχηγό των λαθρεμπόρων και τόν λησιών που τούς πήραμε για ένοχοι... Αδούς όμως δεν τούς λογαριάζω καθόλου, γιατί ό Λαγκαρντέο κ' ό Νεβέρ τούς σκοτώσαν όλους σχεδόν από τήν άρχή της συμπλοκής... Άπό τούς ένένα λοιπόν έμεις, ό Στάουμπιτς κ' ό καπετάν Λορραίν πήρανε πρώτοι τό δρόμο για τόν άλλο κόσμο... Ο Στάουμπιτς ήταν από άρχοντική οικογένεια, άν και φανότανε για ληστή!.. Βρήθηκε λοιπόν μά νύχτα σκοτωμένος, μπρος στο μικρό του πύργο, κοντά στη Νυρεμβέργη... Κάποιος τόν είχε χτυπήσει με σπαθί, άνάμεσα στα δύο μάτια... Έδώ!..

Και ό Πασπουάλ έφερε τό δάχτυλό του στο σημείο του μετώπου που έλεγε.

—Εξ ένστικτού ό Κοζαρντάς έκανε κ' αυτός τό ίδιο και πρόσθεσε :

—Τό ίδιο κ' ό καπετάν Λορραίν! Πέθανε κ' αυτός στην Νεάπολη με μία σπαθιά άνάμεσα στα δύο μάτια! Ξέρεις ποιά εινε αυτή ή σπαθιά, ξ;.. Η σπαθιά του Νεβέρ!.. Και δεν εινε δύσκολο νά φανταστής πως εινε ό έδικαιητής που τούς τήν κατάφερε; Ο Λαγκαρντέο!.. Δεν μπορεί νά εινε άλλος!..

—Οι υπόλοιποι σύντροφοί μας, ξεκοιλούθησαν ό Πασπουάλ, είχαν άποκατασταθή καλά, χάρις στη γενναιωδεια του πρήχρητος της Γκονζάγκας, ό όποιος μονάχα έμεις ξεχασα νά μάς κάνει πλούσιους... Ο Πίντο παντρεύτηκε μία πεντάμορφη Ιταλίδα άν' τό Τουρίνο... Ο Πέτε άνοιξε μία άκαδημία σπαθιού στη Σκωτία, κ' ό Τζόελ ντε Ζοίγκαν άγόρασε ένα ύποστατικό ευγενούς στα βάθη της Βρετανίας..."

—Ναί, ναί, έλεε ό Κοζαρντάς. Ζούσαν κ' οι τέσσερες με όλη τήν παγία τους και τήν άνεσι τους... Μιά μέρα όμως ό Πίντο σκοτώθηκε στο Τουρίνο. Μ' άλλη πάει μέρα σκοτώθηκε κ' ό Πέτε στη Ρουσσόδη..."

—Και μ' άλλη μέρα ακόμα, ξεκοιλούθησε ό άδελφός Πασπουάλ, σκοτώθηκε κ' ό Τζόελ στο Μορλαί... "Ολοι ήταν χτυπημένοι άνα-

μεσα στα δύο μάτια..."

—Η τρομερή σπαθιά του Νεβέρ από τό χέρι του Λαγκαρντέο! φθόβρισε ό Κοζαρντάς άνατριχιάζοντας.

—Εμειναν κ' οι δύο σωπηλοί. Τέλος ό Κοζαρντάς, σκεπάζοντας τόν ιδρώτα του μετώπου του, έλεε :

—Μένουν ακόμα ζωντανοί οι Φαέντζα κ' ό Σαλντάνι..."

—Ο Γκονζάγκας τούς ύποστηρίζει ξεκατεία αυτούς τούς δύο. Ο Φαέντζα έγινε υπάτης κ' ό Σαλντάν βαρώνος..."

Μην άνησυχής, θάρθη και ή δική τους σειρά... Ο Λαγκαρντέο κρατάει πάντα τό λόγο του... Κι άργά ή γρήγορα, θάρθη κ' ή δική μας!..

—Ναί! κ' ή δική μας! φθόβρισε άνατριχιάζοντας ό Πασπουάλ. Ο Κοζαρντάς άνορθώθηκε και έλεε σαν άνθρωπος που λαβαίνει τήν απόφασί του :

—Ε, λοιπόν, όταν ό Μικρός μας Παρισνός, στον όποιο τίποτε δεν μπορεί ν' άντισταθή, θά με σωρήσει κάτω, άνοιγόντάς μου μία τρύπα άνάμεσα στα δύο μάτια, θά τού πώ όπως άλλοτε : «Ε, μικρό κατεργάκη, δόσε μου τό χέρι σου!.. Και συγκόρεσέ με για νά πεθάνω εύτυχισμένος!..» Και πιστένω πως δεν θά μου άρνηθή ό λεβάντης μας αυτή τή χάρη!.. Έχει χριστή καρδιά!..

Ο Πασπουάλ έκανε ένα μορμασού και έλεε κ' αυτός :

— Κ' εγώ θά προσπαθήσω νά με συγκόρησι, μά όχι τόσο... άργά!..

— Έα του παρόντος, μπορούμε νά είμαστε λίγο ήσυχοι... Ο Λαγκαρντέο εν' έξορσος από τή Γαλλία... Στο Παρίσι δεν ύπόχει φόβος νά τον συναντήσουμε!

— Είστα βέβαιος γι' αυτό; ρώτησε ό Πασπουάλ με φωνή που έτρεμε λίγο.

— Βέβαιος δεν είμαι για τίποτε... Μά τουλάχιστον τό Παρίσι εινε τό μόνο μέρος, όπου έχουμε τίς λιγότερες πιθανότητες νά τον συναντήσουμε. Γι' αυτό μάλλον Ξαναγύρσις εδώ..."

—Κ' εγώ τό ίδιο..."

— Ηρθα και για ένα άλλο άκμα... Θέλω νά ύπενημισω στον πρίγκηπα Γκονζάγκα τις ύπηρεσίες μας..."

— Ναί, μάς χροστάει κ' έμεις κάτι..."

— Ο Σαλντάνι κ' ό Φαέντζα φαντάζονται, θά μάς ύποστηρίξουν στα διαβήματά μας..."

— Ος ότου νά γίνουμε κ' έμεις μεγάλοι άρχοντες σαν κ' αυτούς... Μά δεν μου λές : Είδες καθόλου τόν κ. ντε Πενρό;

— Όχι... Θέλω ν' άπειθυνθώ στον πρίγκηπα τόν ίδιο, ό όποιος, καθώς λένε, εινε τόρα δισκατομωρικός..."

— Θά μάς κάνει και μάς πλούσιους... Έξ άλλου, οι πλούσιοι γίνονται σήμερα με τή μεγαλύτερη εύκολία στο Παρίσι... Θέλεις και

—Ναί! θάρθη κ' ή δική μας σειρά! φθόβρισε άνατριχιάζοντας ό Πασπουάλ.

παράδειγμα;.. Δεν άκουσεις νά γίνεται λόγος για τόν καπιούρη της όδοι Κενγαπουά;..

—Γι' αυτόν που δανείζει τήν καρπούρα του στους χρηματιστάς για νά ύπογράψουν τά γραμμάτιά του..."

—Δεν τή δανείζει, τή νοικιάει κ' έτσι, μέσα σε δύο χρόνια, έχει κερδίσει έναμση εκατομμύριο φράγκα!..

—Αδύνατον! φώναξε ό Κοζαρντάς.

—Ενάμισον εκατομμύριο φράγκα σου λέω! Ξαναείτε ό Πασπουάλ. Πρόκειται μάλλον νά φανερητή μά κόρησα... "Α! φίλε μου, έμεις χάσαμε τόσα ώρσια χρόνια στο έξωτερικό χωρίς νά κάνουμε τίποτε!..

—Ξεναγνα, ό Κοζαρντάς, διακάπτοντας τή συζήτηση, έλεε :

—Μιά λέξι ακόμα για τό Λαγκαρντέο... Όταν τόν συνάντησες στις Βουξέλλες, ήταν μόνος;..

—Όχι, άπάντησε ό άδελφός Πασπουάλ. Κ' εσύ, όταν τό συνάντησες στο δρόμο σου στη Βαρκελώνη;

—Όχι, δεν ήταν μόνος.

—Με ποιόν ήταν;

—Με μία πολύ ώρσια νέα.

—Πορίογο! φθόβρισε ό άδελφός Πασπουάλ. Όταν τόν είδα κ' εγώ στις Βουξέλλες, ήταν με μία καπέλα ώρσια, πολύ ώρσια μάλλον... Ομιάσαι τό παρονισιατικό της καπέλλας, με τήν όποια τόν είδες εσύ, τό προσωπό της, τό κοστούμι της; (Ακολουθεί)